



Ambasadoriaus pastabos “Baltijos kelio” jubiliejaus išvakarėse

Dar prieš olimpijų žaidynių pradžią atsitiktinai akį kliudė TV laida apie “robinzonus”. Spaudoje buvo akcentuojama lietuvių turistų grupės išgelbėto Kamčiatkos taigoje pasiklydusio rusų studento istorija. Mane sudomino kitkas – vieno iš turistų – Lietuvos ambasadoriaus JAV Vygaudo Ušacko trumpos, santūrios, bet prasmingos pastabėlės. Kodėl civilizacijos patogumų gerokai prisiragavę žmonės veržiasi į laukinę pirmąją gamtą? Kodėl norima pamatyti tenykščius gyventojus ir patirti, kokiais rūpesčiais jie gyvena? Ambasadorius domėjosi tenykštės bendruomenės vertybėmis ir tomis, kurių ten nėra, pavyzdžiui, laisvės ar rinkos ekonomikos. Jis taip pat pastebėjo, kad žmonės ten dėl įvairių nepriteklių irzlūs ir net pikti.

Ambasadoriaus išvada stublinanti – vertybių ir gyve-



nimo skirtumai tokie aiškūs, kad bet kokia buitį bet kokiame Lietuvos kampelyje yra nepalyginamai geresnė už tenykštę. Ši išvada lietuviškai mąstančiam mūsų šalies piliečiui turėtų būti be galo svarbi nūdienos vidaus politikos įvykių fone.

Lietuva nuo seno “artimojo užsienio” spec. tarnybų dėmesio centre. Rusijos tradicinė imperinė politika nepasikeitė.

(keliami į 4 psl.)

Įsipareigojęs savo valstybei

Rugpjūčio 10 d. Vytauto Didžiojo karo muziejus ir LK Kauno įgulos karininkų ramovė surengė pirmojo ir paskutiniojo tarpukario Lietuvos Prezidento Antano Smetonos 130-ųjų gimimo metinių minėjimą

“Prezidentas Antanas Smetona tautos atmintyje išlieka nepriklausomos Lietuvos simboliu. Juk daugelio žmonių prisiminimuose tarpukario Lietuva - Smetonos laikai. Šiandien pabandykime suprasti Prezidento A.Smetonos fenomeną, kodėl prabėgus 60 metų po mirties jis vis dar mylimas ir gerbiamas daugumos lietuvių, nors prieštarai vertinamas istorikų ir politikų už autoritarinio režimo įvedimą ir tvirtumo bei veiksmų drąsos stoką Lietuvos nepriklausomybės saulėlydyje.

Pirmiausia A.Smetona lietuviams yra Lietuvos valstybės kūrėjas. Jis buvo Lietuvos Tarybos pirmininkas ir pirmasis šalies Prezidentas. Jau būdamas gimnazistas, jis

kovojo už lietuvių teises pavergtoje Lietuvoje. A.Smetona domėjosi viskuo, kas turėjo padėti atgimti lietuvių tautai - lietuvių tautinio menų ugdytu, kalbos grožio puoselėjimu, kovojo dėl Vilniaus krašto lietuviybės. Po dr. V.Kudirkos A.Smetona buvo antrasis, kuriam daugiausia rūpėjo lietuvių šviesuomenė. Svarbiausias tikslas, kurio siekė A.Smetona, buvo tautos vienybė, kurią jis suprato savotiškai - kaip politinių partijų nebuvimą ir paklusnumą valdžiai. Prezidentas buvo tvirtų principų, niekada nedarė kompromisų. A.Smetona buvo paprastas ir prieinamas kiekvienam žmogui, jautė pareigą dalyvauti daugelio organizacijų:

(keliami į 5 psl.)

Ar didžiausią pavojų kelia lietuviškoji korupcija?

Sakoma, kad neeilinė Seimo sesija šaukiama kovai su korupcija politinėje sistemoje

Gera, kad stengiamasi kovoti. Bet tai, kaip tai daroma, panašiau į bandymą prieš rinkimus demonstruoti aktyvumą nei į pastangas realiai įveikti bėdas. Matome atskirus veiksmus, bet ne strategiją. Per atskirus medžius nebe matoma miško.

Visų pirma dėl pačios korupcijos - dar vis galvojama, kad didžiausia problema yra pinigų apskaitos kontrolė. Todėl džiaugiamasi, kad nors ir vėluojant, bus priimtas Rinkimų kampanijos finansavimo kontrolės įstatymas.

Bet didžioji problema visai kita - rinkimuose varžosi ne partijų programos, o brangiai kainuojančios reklamos agentūros. Kuo toliau, tuo labiau Lietuvoje rinkimų kampanijų metu varžosi ne partijos, jų lyderiai ar programos, o tik dideli pinigai. Pinigai, kurių kilmės šaltiniai, - kas



vis labiau aiškėja, - yra susiję su Rusijos strateginiais interesais Baltijos valstybėse. Tačiau neturime tikėtis, kad tai pamatysime buhalterinėse ataskaitose.

Štai sklando gandas, kad V.Uspaskichas šiems rinkimams žada išleisti 6 mln. Lt. Prieš dvejus metus J. Borisovas deklaravo, kad R.Pakso rinkimų kampanijai skiria 1 mln. litų (ar 1 mln. dolerių).

(keliami į 2 psl.)

Dėl Lietuvos vietinės rinktinės ir Armijos krajobos susitaikymo deklaracijos projekto

Parengtas Lietuvos vietinės rinktinės (LVR) ir Armijos krajobos (AK) susitaikymo deklaracijos projektas, kurį spaudžiamas pasirašyti dar šiemet. Preludija tam būtų rugsėjo 3 ir 4 dienomis vykstanti tarptautinė mokslinė konferencija Krašto apsaugos ministerijoje.

Susitaikymo deklaracijos projekte mažai teisingų sakinių. Pradžioje teigiama, kad “istorija jau išsprendė teritorinius mūsų valstybių klausimus, dėl ko mes vieni prieš kitus kovojome”. Bet Mūrinė Ašmena, Ašmena, Graužiškės, Alšėnai, Krėva, Žiuprėnai ir kitos etninės lietuvių žemės, kur buvo dislokuoti 301 ir 308 LVR batalionai ir kur jie praliejo daugiausia savo kraujo, liko už dabartinės Lietuvos valstybės sienos. Be to, LVR tikslas buvo ne sprę-

ti teritorinius klausimus, o palaikyti tvarką ir ginti vietinius gyventojus nuo genocidą vykdžiusių sovietų ir lenkų partizanų. LVR kariai tvirtai laikėsi savo vado gen. P.Plechavičiaus 1944 04 26 įsakymo Nr.8: “Būti visų dorų krašto piliečių, neatsižvelgiant, kuria kalba jis kalba, gynėju”.

Deklaracijos projekte apgailestaujama, “kad mūsų nesantaikos ir ginkluotų susirėmimų metu nukentėjo civiliai žmonės”. Bet LR generalinė prokuratūra nustatė, kad “Armijos krajobos partizanų daliniai, nepripažindami Vilniaus krašto gražinimo Lietuvai 1939 m., vykdė Lietuvos gyventojų genocidą, t.y. terorizavo, plėšė, žudė civilius lietuvių, žydų, rusų tautybės Lietuvos gyventojus”.

(keliami į 2 psl.)

Aktualijos

■ Įsigalioja Seimo priimta Konstitucijos pataisa, įteisinanti nuolatinę Seimo rinkimų datą. Pagal Prezidento pasirašytą dekretą, šiemetiniai rinkimai vyks spalio 10 dieną.

■ Absoliuti dauguma Lietuvos gyventojų pritartų, kad tarnybiniai automobiliai būtų žymimi specialiais ženklais, užkertant galimybę jais naudotis asmeniniais tikslais.

■ Rusijos karinis sraigtasparnis rugpjūčio pradžioje pažeidė Lietuvos oro erdvę, o praėjusį savaitgalį lengvasis privatus lėktuvas įskrido į kaimyninės Baltarusijos erdvę.

■ Rusija vengia atsakomybės už Stalino režimo nusikaltimus per Antrąjį pasaulinį karą ir neigia istorinę tiesą apie tuometinį SSRS vaidmenį, nes kai kurios valstybės gali pareikalauti ne tik tiesos, bet ir pinigų.

■ Gruzijos ir Pietų Osetijos konflikto zonoje yra nedidelė samdinių iš Šiaurės Kaukazo grupė, kuri nuolat mėgina destabilizuoti padėtį, pareiškė Gruzijos valstybės saugumo ministro pav. G.Ugulava.

“Baltijos kelio” 15-mečiui skirti renginiai

Rugpjūčio 22 d. (sekmadienį) 17 val. Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos ir Lietuvos Sąjūdžio minėjimas Vilniaus rajone, pravažiavus Vilniaus-Ukmergės magistrale 16-ąjį kilometrą. Renkamės prie kalnelyje esančio paminklinio kryžiaus, pastatyto “Baltijos kelio” akcijai paminėti.

Rugpjūčio 23 d. 13-21 val. pilietinė akcija: “Baltijos kelio” atminimo puokštės perdavimas nuo Gedimino bokšto iki pasienio Saločių posto. Ekumeninė malda prie Arkikatedros 13 val.

Rugpjūčio 23 d. 20.30 val. minėjimas-koncertas Katedros aikštėje.

Rugpjūčio 23 d. 21-22 val. koncertas Lietuvos ir Latvijos pasienio Saločių poste, atminimo laužų uždegimas Baltijos kelyje.



Ar didžiausią pavojų kelia lietuviškoji korupcija?

(atkelta iš 1 psl.)

Ar tai tik sutapimas, ar Lietuvoje realizuojami Rusijos strateginiai interesai?

Atrodo, kad Lietuvoje nieko nei stebina, nei gąsdina, nei jaudina tai, kad du asmenys, kilę iš Rusijos ir ne taip seniai atsiradę Lietuvoje, pastaruosius kelerius metus Lietuvos politiniam gyvenimui daro tokią ryškią įtaką. Dideliais pinigais ir viešai deklaruotais. Ar tai tik atsitiktinis sutapimas, ar strateginių poslinkių Lietuvos politiniame gyvenime požymiai, indikuojantys, kad Lietuvoje yra realizuojami Rusijos strateginiai interesai? Ar galbūt Lietuvoje jau nedrįstama tokių klausimų kelti? Ir todėl imituojama kova su korupcija, klausomasi telefonų pokalbių, svarstomos rinkimų kampanijos finansavimo kontrolės įstatymų pataisos, užsiiminėjama visais kitokiais niekais ir, atrodo, visa tai daroma tik tam, kad neužduotume esminio klausimo, – kiek visi pastaraisiais metais Lietuvoje vykstantys politiniai procesai yra veikiami Rusijos.

Lietuvoje nemėgstame atvirai svarstyti strateginių politinių klausimų, galbūt ir todėl, kad juose reikėtų minėti Rusijos vardą, ir ne visada tik gerai.

Tuo tarpu Rusijos politikos lyderiai atvirai svarsto Rusijos strateginius interesus net ir tada, jei tai nepalankiai nušviečia Rusijos interesų įgyvendinimo būdus.

Štai D.Rogozino, Lietuvoje gerai žinomo respektabilus Rusijos politikos (ne kokio nors Vladimiro Žirinovskio), Rusijos Dūmos užsienio reikalų komiteto pirmininko, proputinės partijos "Tėvynė" pirmininko, žodžiai paprasti ir aiškūs:

"Pagal bendrą gyventojų skaičių šios dvi valstybės (Latvija ir Estija) – trijų Maskvos rajonų dydžio. Ir elgtis su jomis reikia taip, kaip visame pasaulyje elgiasi amerikiečiai – (veikti) per ekonomiką ir bankus.

Nereikia ten pumpuoti naftos, dujų, parduoti spalvotųjų metalų nežinia kam. Pirmiausia reikia "nupirkti

pirkėją" (kupitį pokupatelia) šiose respublikose, o tada jau mūsų pirkėjui parduoti tai, ko reikia Baltijos valstybėms. O iš prekybos rusiškais žaliavomis gautą pelną naudoti palaikymui legitimų partijų ir politikų, kurie siekia plėtoti geros kaimynystės santykius su Rusija...

Ekonomika atvira ir tarptautinė, taigi nekalbama apie kokią nors "penktąją koloną".

Mes norime, kad Baltijos valstybės gerbtų Rytų rinką, kurios dėka jos maitinasi. Visas pasaulis gyvena pagal tokias taisykles." ("Litovskij kurjer", perspausdinta iš "Trud", 2004 07 22-28, Nr.29)

Taip vienas Rusijos užsienio politikos lyderių atvirai dėsto Rusijos strategiją Baltijos valstybėse.

Galima prisiminti ir Stanislavo Belkovskio, Rusijos nacionalinės strategijos tarybos generalinio direktoriaus, tekstą, prieš 2003 m. prezidento rinkimus 2002 m. spalio mėn. išspausdintą laikraštyje "Nezavisimaja gazeta". Štai žodžiai, kurie labai paprastai išdėsto Rusijos strategijos Baltijos valstybėse esmę: "Prieš 5-6 metus, kai euforinį nacionalinės nepriklausomybės atgavimo laikotarpį pakeitė rūsti kasdieninio savarankiško egzistavimo kasdienybė, susiklostė palankios aplinkybės, kad Baltijos valstybėse į valdžią ateitų prorusiškos jėgos. Tokiu, ir tik tokiu atveju būtų buvęs galimas tarybinio Pabaltijo respublikų stojimo į NATO stabdymas. Tokio sprendimo kaina būtų buvusi palyginus nedidelė - ne didesnė už Krasnojarsko gubernatoriaus rinkimų biudžetą. /.../ O juk kokie 7-10 mln. dolerių (niekingai mažą sumą pagal Rusijos stambaus verslo mastelius), investuoti į Lietuvą prieš 3-4 metus, leistų Rusijai dabar jaustis komfortiškai svarstant Kaliningrado klausimą. Kam reikalingi piktieji Rogozino išpuoliai prieš Europos Sąjungą, jeigu realūs spaudimo Europos Sąjungai instrumentai yra seniai prarasti? Va, jeigu Rusija kontroliuotų Lietuvą - būtų kitas reikalas." Ir baigiasi šis išpuodinas ir išraiškingas pasažas griežtu priminiu "Krem-

liaus specialistams": "Lietuvos Prezidento rinkimai - 2002 metų gruodžio 22 dieną."

Rusija turi aiškia nacionalinę strategiją, kaip susigrąžinti savo įtaką ten, kur per pastarąjį dešimtmetį ji buvo bent formaliai prarasta.

Pagal pastarųjų kelerių metų politinius įvykius Lietuvoje galima spėti, kad ši strategija yra nebe nauja ir jau pakankamai sėkmingai įgyvendinama. Bent jau Lietuvoje. V.Uspaskichas savo turtus susikrovė pardavinėdamas Lietuvai "Gazprom" dujas, o "iš prekybos rusiškais žaliavomis gautą pelną" jau kelinti metai naudoja savo ir savo partijos politinei sėkmei palaikyti.

Vakarai ramūs, o Lietuva neturi nacionalinės strategijos

Taigi turime konstatuoti paprastus ir akivaizdžius faktus: Lietuvos vidinis politinis gyvenimas yra aktyviai veikiamas sėkmingai įgyvendinamos Rusijos nacionalinės strategijos. Tokią įtaką balansuojančios Vakarų strategijos nematome ir nejučiaime, nes Vakarai, ko gero, pasitenkina tuo, kad Lietuva yra priimta į ES ir NATO, ir yra įsitikinę, kad jie padarė viską, kas nuo jų priklausė. Lietuviškos nacionalinės strategijos, kaip priešpriešos rusiškajai strategijai, nėra ir ne atrodo, kad artimiausiu metu atsirastų. Atrodo, kad tokio poreikio nejučia nei tie, kurie kuria lietuviškąją politiką, nei tie, kurie tą politiką analizuoja.

Lietuvos valstybė turi strategiją, kaip plėtoti kaimą ir kaip kurti žinių ekonomiką, kaip kovoti su skurdu ir kaip kovoti su narkomanija, tačiau neturi net užuomazgų kokios nors lietuviškos nacionalinės strategijos, kuri atsakytų, ką daryti su vis aktyvėjančiu Rusijos nacionalinės strategijos įgyvendinimu Lietuvoje.

Štai ką reikėtų svarstyti šioje neeilinėje sesijoje, jeigu valdančiajai daugumai tikrai rūpėtų, kaip apsaugoti Lietuvos politinę sistemą nuo nepageidaujamų įtakų. Korupcija yra blogai, bet tai, kas kelia didžiausią pavojų Lietuvos politinei sistemai, nėra lietuviškoji korupcija.

Dėl Lietuvos vietinės rinktinės ir Armijos krajevės susitaikymo deklaracijos projekto

(atkelta iš 1 psl.)

Jeigu prie tokių veiksmų prisidėjo ir kai kurie LVR kariai, jiems turi būti panaikintas Lietuvos laisvės kovų dalyvio statusas.

Deklaracijoje žadama lietuvių ir lenkų žiniasklaidoje vengti "priešišku pareiškimu", bet didžioji lenkų spaudos dalis neteisingai rašė, rašo ir rašys, kad LVR yra nacių kolaborantai, civilių gyventojų plėšikai ir žudikai ir tai nėra paneigiama net šioje deklaracijoje. Lenkų sąjungos Lietuvoje, kuriai priklauso ir AK klubo veikėjas Henrikas Mažulis, remiamame "Vilnius krašto laikraštyje" skelbiama: "Jei Lietuvos valstybė, pagerbusi neseniai Povilą Plechavičių bei kelis Vietinės rinktinės karius aukštais apdovanojimais ir atidengusi Paneriuose paminklą 86 vokiečių sušaudytiems buvusiems jų parankiniams plechavičiukams atminti, prisiima visą atsakomybę už šiuos niekšingus darbus – tai ar nereikėtų jausti moralinės pareigos atitaisyti civiliams gyventojams skriaudų, kurių padarė su vokiečiais kolaboravusios Lietuvos policijos – kariuomenės formuotės?" ("Vilniaus krašto laikraštis: 2004 07 29–2004 08 04) (Pabraukta mūsų.)

Prašytume tarpininkauti, kad būtų nutrauktas spaudimas LVR pasirašyti AK reikalingą deklaraciją. Tos deklaracijos pasirašymas pažeistų Lietuvos Respublikos įstatymus, politikos tęstinumą, Valstybės komisijos Armijos krajevės veiklai įvertinti išvadas, trukdytų Generalinei prokuratūrai baigti AK bylos tyrimą.

Jei pasirašančioms šalims būtų priimtina, siūlytume tokią deklaracijos tekstą:

Lietuvos vietinė rinktinė (LVR) buvo atsikurianti Lietuvos Respublikos kariuomenės okupacijos sąlygomis, Armija krajeva (AK) – Lenkijos emigracinei vyriausybei Londone pavaldi partizanų armija.

LVR veikė tik lietuvių etninėje žemėje ir 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos ir Rusijos bei kitomis sutartimis pripažintose Lietuvos Respublikos teritorijoje, o AK – Lenkijos valstybėje, Lietuvos Respublikoje bei dabartinėje

Gudijoje.

LVR palaikė savo valstybėje tvarką, gynė nuo sovietų ir lenkų partizanų civilius gyventojus, ruošėsi Lietuvos Respublikos atkūrimui. AK Vilniaus apygardos 3-ioji, 5-oji ir kitos brigados, nepripažindamos ilgaamžės istorinės sostinės Vilniaus ir jo krašto Lietuvai, vykdė Lietuvos gyventojų genocidą, t.y. terorizavo, plėšė, žudė civilius lietuvių, žydų, rusų tautybių Lietuvos gyventojus, draudė viešai kalbėti lietuviškai tikėdamiesi, kad po Antrojo pasaulinio karo šie veiksmai ir jų rezultatai padės Lenkija reokupuoti Rytų Lietuvą.

AK apgailėstauja dėl šių veiksmų ir kreipiasi į Lenkijos Respublikos Vyriausybę siūlydama dėl 1919–1939 m. Rytų Lietuvos okupacijos ir tolesnių AK veiksmų atsiprašyti Lietuvos gyventojų, kompensuoti jų nuostolius ir nutraukti Lenkijos skverbimą į 1919–1939 m. Lenkijos okupuotą Lietuvos dalį, nutraukti Suvalkų krašto lietuvių kultūrinį genocidą jų etninės žemėje, 1919 m. užimtos Lenkijos.

AK nurodys Eitminiški kunigo Ambraziejaus Jakovonio, kitų AK aukų kapu. Lietuvos ir Baltarusijos Respublikų generalinėms prokuratūroms pateiks likusių gyvų Dubingių krašto, Vilniaus krašto gyventojų žudikų adresus ir niekada neprašys jiems mokėti valstybinės pensijos, statyti paminklų, registruoti AK veteranų organizacijų, tarpininkaus, kad Lenkijos Respublikos vyriausybė panaikintų jiems neteisėtai suteiktus apdovanojimus.

LVR labai apgailėstauja dėl maždaug dešimties civilų gyventojų žūties mušio su A metu dabartinėje Baltarusijos teritorijoje ir prašo išsiaiškinti šiuos reikalus ištirti kompensuos teisiškai įrodytą nuostolius. Lietuvos ir Lenkijos prezidentus prašome sudaryti komisiją Lenkijos okupacijai Lietuvoje įvertinti.

Taip baigiamas ilgame Lietuvos ir Lenkijos konfliktas, katalikiškų lietuvių lenkų tautų trintis ir atkriami tikrai draugiški tautybių santykiai ir bendradarbiavimas.

Armijos krajevės aul klubai



Žinios iš Seimo

Seimas mėgins tvarkytis su bėdomis

Nelaukdamas rudens sesijos pirmadienį Seimas susirinko į neeilinę sesiją, trukusiančią iki 23 d. Vienas pagrindinių klausimų, kuriuos turėtų per šią sesiją išspręsti Seimas – pamėginti išspręsti korupcijos skandalo išviešintą partijų finansavimo problemas.

Jos išryškėjo po to, kai korupcija buvo įtarti trys Seimo nariai – neva ėmę kyšius iš "Rubicon" įmonių grupės. Nors aiškiai iki šiol niekas nepasakė, bet akivaizdu, kad šie politikai neėmė kyšių sau į kišenę, o rūpinosi savo partijų finansavimu. Tai patvirtina ir šios neeilinės sesijos tematika: jos metu norima skirti papildomus 5 mln. litų partijų finansavimui, kad jos neieškotų paramos iš verslo struktūrų ir nebūtų nuo jų priklausomos.

Trečiadienį neeilinio posėdžio darbotvarkėje teiktame įstatymo projekte, kuriame siūloma partijoms skirti papildomų lėšų, numatyta data – 2005 m. sausio mėn. O tai reiškia, kad ir tie numatyti 5 mln. parlamentinėms partijoms būtų skirti jau po šį rudenį įvyksiančių Seimo rinkimų. Kam tada jie bebus reikalingi, jei V.Uspaskicho kompanija Seime turės konstitucinę daugumą? Tarkim...

Iš tiesų po kilusio neva korupcinio skandalo išryškėjo politinių partijų bėdos: jos priverstos taikstyti prie pirmestų žaidimo taisyklių, priverstos galvoti apie dideles reklamos išlaidas, o ne apie tai, kaip valdyti valstybę. Šioje neeilinėje sesijoje apie tai kalba tik Tėvynės sąjungos frakcijos nariai. Beje, ši frakcija yra pateikusi nemažą pasiūlymų paketą, liečiantį rinkimų kampanijos organizavimą ir politinių partijų finansavimą. Jie orientuoti į tai, kad būtų griežtai apribota politinė reklama ir sumažintos leistinos politinės reklamos išlaidų sumos.

TS frakcija iš esmės pritaria Vyriausybės teikiamam biudžeto projektui, kuris numato papildomą finansavimą parlamentinėms partijoms, bet ji turi ir keletą bendresnio pobūdžio pastabų.

TS frakcijos seniūnas Andrius Kubilius frakcijos vardu teigė, kad politinėje sistemoje yra keletas problemų. Viena iš jų – silpnos politinės partijos, kurioms reikia daugiau pinigų. Kita problema tai, kad rinkimų kampanijoms organizuoti ir politinei sistemai egzistuoti reikia vis

daugiau ir daugiau pinigų.

Jis mano, kad vien padidinus biudžeto paramą politinėms partijoms susiklosčiusių problemų neišspręsimė. Turi būti pakankamai politinės valios ryžtingai apriboti pinigų kiekį, kuris yra naudojamas politinei reklamai. Papildomas finansavimas vien partijoms mažai ką išspręs ir leis žiniasklaidai padidinti įkainius ir tuos pinigus už reklamą taip pat sėkmingai sunaudoti.

Todėl TS frakcija pasiūlė uždrausti politinę reklamą televizijos kanaluose ir iš valstybės biudžeto skirti tokią pinigų sumą, kuri kompensuotų toms pačioms televizijos programoms negautas iš reklamos lėšas. Šie pinigai būtų skiriami per Vyriausiąją rinkimų komisiją, sudarius specialųjį fondą, už kurį konkurso tvarka būtų samdomos visuose, ne tik nacionalinės televizijos, kanaluose specialios televizijos laidos. Šiose laidose būtų analizuojamos politinės programos, jose diskutuotų ekspertai ir partijų lyderiai.

Ar šie konservatorių pasiūlymai bus priimti kairiosios daugumos, bus aišku neeilinės sesijos pabaigoje. Ketinimas papildomai finansuoti politines partijas jau susilaukė daug kritikos žiniasklaidoje. Ir ne tik. Pirmadienį, tik prasidėjus neeilinei sesijai, skandalingai pagarsėjęs visuomeninio Žemaitijos parlamento vadovu save vadinantis Justinas Burba važinėdamas po Vilnių mikroautobusu, aprūpintu galingais garsiakalbiais, įtikinėjo parlamentarų ir visą sostinę nebusuoti už Vyriausybės siūlymą skirti 5 mln. litų dotaciją, kurią pasidalintų pagrindinės partijos.

Šios neeilinės sesijos metu bus svarstomi ne tik politinių partijų, organizacijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo projektai, bet ir viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo bei keli eurointegraciniai įstatymų projektai. Sesijoje taip pat gali būti keliamas kai kurių kyšininkavimo skandale minimų parlamentarų atsakomybės klausimas. Eilinė rudens Seimo sesija prasidės rugsėjo 10 dieną.

Trečiadienį Tėvynės sąjungos frakciją Seime papildė naujas narys – Vilija Aleknaitė-Abramkienė. Ši konservatorė pagal sąrašą atėjo vietoj Seimo nario mandato atsiskiusio Arvydo Vidžiūno.

Ingrida VĖGELYTĖ

Miglose

Rusų oligarchas V.Uspaskichas sukvietęs savo gvardijos klapčiukus į Kėdainių tėvoniją paskelbė vadinamosios Darbo partijos kandidatų sąrašą į būsimąjį Seimą. Sąraše – 141 kandidatas ir 71 – vienmandatėje apygardoje. Taigi paraiška valdyti Lietuvą paduota, o pats V.Uspaskichas jau pasiskyrė būsimuoju premjeru. Tarp V.Uspaskicho partijos kandidatų pirmajame sąrašo dešimtuose, be paties vado, jo ištikimiausieji: Kėdainių meras V.Muntianas, dar vienas didelis Maskvos draugas Vakarų Lietuvos pramonės ir finansų korporacijos valdybos pirmininkas A.Bosas, Kauno medicinos universiteto proktorius Ž.Padaiga, operos solistas V.Prudnikovas, nusprendęs pavadovauti Lietuvai buvęs LTV žurnalistas S.Pabedinskas. Sąraše dominuoja nežinia kokiais būdais susikrovę milijonus verslininkai ir kaip bebūtų keista – nemažai medikų. Na, o dėl operos dainininkų, tai, matyt, jau tapo mada. Kuo blogesnis V.Uspaskichas už socdemus, turinčius savo frakcijoje buvusį Operos ir baletu teatro partinį sekretorių E.Kaniavą, ar paksininkus, bandžiusius pasodinti į Seimą patį operos grandą V.Noreiką? Dabar politologai ir politikos apžvalgininkai aiškina, kad didžioji dauguma "darbiečių" kandidatų ne tik nieko nenuvokia apie politiką, bet ir apskritai galima rimtai abejoti jų lojalumu Lietuvos valstybei ir nepriklausomybei. Kad ir Kazimira Prunskienė, pietu stojusi prieš Tėvynės sąjungos lyderio Andriaus Kubiliaus pasiūlymą pagaliau priimti Lietuvos strateginį planą dėl Rusijos keliamos politinės ir ekonominės grėsmės. Aišku, "gintarinė ledi" jokios grėsmės nemato. Nežinia, ar ji jau visus Lietuvos žmones laiko visiškais analfabetais, neskaitančiais Rusijos spaudos, neklausančiais Maskvos radijo ir televizijos. Labai aukšti Kremliaus pareigūnai, tarp jų gerai Lietuvoje žinomas V.Putino bičiulis, buvęs įgaliotinis Karaliaučiaus tranzito klausimais Dmitrijus Rogozinas, atvirai pareiškė, jog nereikia jokių tankų ir patrankų siekiant vėl susigrąžinti Baltijos valstybes Rusijos meškos glėbin. D.Rogozinas pareiškė, jog pakanka nupirkti kelis ar keliolika politikų ir reikalas bus išspręstas. O tokiems dalykams Maskva pinigų negaili. Ta nupirkimo tradicija tęsiasi nuo pat Lenino ir Stalino laikų. Ir gana sėkmingai. Juk neatsitiktinai oligarchą V.Uspaskichą tiktai juokas ima, kai baigiantis savo kadenciją Seimas svarsto, kiek milijonų iš valstybės biudžeto skirti politinių partijų finansavimui: penkis ar dešimt. V.Uspaskichas pasigyrė skirsią rinkimų kampanijai šešis milijonus litų, o jeigu pritrūks – skirtis tiek, kiek reikia. Žodžiu, užteks ne tik ledams ir alui, bet ir degtinei apmulkiniams rinkėjams pamaloninti.

Ivykiai, komentarai

Iki spalio 10-osios, pirmojo Seimo rinkimų rato, liko, galima sakyti, suskaičiuotos dienos. Po dviejų savaitių įvyks antrasis ratas, kuriame dalyvaus du kandidatai, gavę daugiausia balsų. Per pakartotinį balsavimą, visiškai nepriklausomai nuo rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičiaus, laimės gavęs daugiau balsų. Taigi pakaks, kad į balsavimo apylinkę ateis ir trys rinkėjai. Du balsuos "už", vienas "prieš" ir eilinis "tautos gelbėtojas" bus išrinktas.

Lietuvos žmonių laukia lemiamas apsisprendimo metas. Eksperimentuoti jokių būdu nevalia. Jeigu vėl patikėsime visokio plauko politiniais avantiūristais, po keletrių metų galime būti ne tik be kelnių, bet ir be nepriklausomybės.

Nauji iššūkiai

JAV prezidentas Džordžas Bušas paskelbė, jog prasideda Amerikos kariuomenės išvedimas iš Europos ir Azijos. Numatoma per keletrius metus išvesti apie 70 tūkst. JAV karių, kurie buvo Europoje nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Amerikiečių karinės pajėgos, dislokuotos Europoje, Pietų Korėjoje, atliko didelį vaidmenį apsaugant Europą ir pasaulį nuo Sovietų sąjungos grėsmės per ilgus komunizmo dešimtmečius. JAV prezidentas aiškindamas savo sprendimą pažymėjo, kad padėtis pasaulyje pasikeitė, todėl dabar reikia visas jėgas sukaupti kovai su tarptautinio terorizmo grėsme. Šis Džordžo Bušo sprendimas vertinamas gana skirtingai. Ypač naujosiose NATO narėse, kurios nerimauja, kad pasitraukus amerikiečiams iškilis pavojus jų saugumui, nes pasitikėti Rusija jos kaimynai negali. Kitas dalykas, dėl ko amerikiečiai keičia savo karių dislokaciją – dėl nesibaigiančių neramumų Irake. Be to, Vašingtonui nusibodo nuolatiniai Vokietijos priekaištai dėl karo Irake, o Vokietijoje dislokuota 75 tūkst. amerikiečių karių. Jeigu tos pajėgos būtų išvestos, Vokietijai, dabar

susiduriančiai su rimtais ekonominiais sunkumais, tai būtų nemažas smūgis, nes didelei daliai Vokietijos gyventojų JAV karinių bazių buvimas yra labai svarbus ekonominis faktorius. JAV karinėse bazėse dirba keli šimtai tūkstančių vokiečių. Taip pat amerikiečiai siekia, kad Europa pati daugiau pradėtų rūpintis savo saugumu ir nepiktnaudžiautų slėpdamasi po amerikiečių skydu.

Tokius amerikiečių planus labai neigiamai įvertino Rusija. Rusijos Dūmos tarptautinių reikalų komiteto pirmininkas Konstantinas Kosachiovas baiminasi, kad išvedamos JAV karinės pajėgos bus dislokuotos arčiau Rusijos sienų. Konkretiškai – Lenkijoje, Vengrijoje, Rumunijoje ir Bulgarijoje. Dar didesnę "susirūpinimą" Kremlius reiškia dėl galimo amerikiečių karinių bazių atsiradimo Baltijos valstybėse. Taip pat Gruzijoje ir kitose NVS šalyse.

Kaip ten bebūtų, bet rūpesčių Vašingtonui – per akis. Ir ne tik dėl Irako karo, kurio galo nematyti. Iškilio naujas pavojus tarptautiniams ekspertams paskelbus pranešimą, kad jau po metų Iranas gali turėti branduolinį ginklą. Į tokius pranešimus bemat reagavo Izraelis. Aukšti Izraelio kariniai pareigūnai jau pareiškė, kad Izraelio lėktuvai pasirengę smogti įspėjamąjį smūgį Iranui, kai tik tai Rusija atgabens į Iraną urano strypus. Pagal dabar galiojančią sutartį tarp Maskvos ir Teherano, Iranas iki 2005 m. pabaigos gaus branduolinio kuro. Esą taikiems tikslams. Ir Maskva vykdo šiuos įsipareigojimus, nors prezidentas V.Putinas ne kartą žadėjo peržiūrėti šiuos susitarimus. Maskva tiekia branduolinę technologiją atvirai terorizmą remiančiam Irano režimui, nepaisant to, kad jau dabar Iranas skolingas Rusijai daugiau kaip 800 milijonų dolerių už branduolinio Bušero reaktoriaus statybą.

Izraelio ir Vakarų spauda teigia, kad jau parengtas planas dėl Izraelio smūgio Irano branduoliniams objektams. Šį kartą Izraelis veiks skirtingai nei 1981 m., kai buvo subombarduotas Irano Osirako branduolinis reaktorius. Numatyta, kad bus smogiama iš modernių lėktuvų F-16-1, galinčių pasiekti bet kokį objektą Irano teritorijoje. Be to, Izraelio karinė vadovybė parengusi planą bombarduoti ne tik Bušero atominį reaktorių, bet ir urano sodrinimo centrą Natanze ir vadinamojo sunkiojo vandens gamybos įmonę.

Jonas BALNIKAS



Ambasadoriaus pastabos “Baltijos kelio” jubiliejaus išvakarėse

(atkelta iš 1 psl.)

Bankrutavo rusišku rubliu išrinktas borisovinis prezidentas. Sužlugo FSB itin intensyvioji pastangos sutrukdinti Lietuvai tapti NATO ir Europos Sąjungos nare. Nepavyko ir neeiliniuose prezidento rinkimuose – palankus Kremlui kandidatas netapo Lietuvos valstybės vadovu. Pastarieji dveji metai – tai planingai rengiamų plataus masto provokacijų seka. Pasiklausyti ir dar tebesitęsianti – tai strategiškai apgalvotas ir, deja, pavykęs “stumtelėjimas” Seimui pačiam susipurinti išreklamavus tariamą korupcijos skandalu. STT, prokuratūros veiksmai buvo lyg pagal scenarijų sinchronizuoti su populistinės Darbo partijos propaganda. Naivu būtų nesuvokti, ko tokia veika siekiama ir kam tai naudinga.

Archangelsko partijos įkūrėjas, apsišaukęs Lietuvos gelbėtoju, kiek įmanymai kratosi sąsajų su savo tėvynės gyvenimo realijomis, kurių svarbesnes verta paminėti. Rusijoje – akivaizdi diktatūros grėsmė. KGB-FSB perėmė aukščiausios valdžios postus. Žiniasklaida griežtai kontroliuojama. Ekonomikos krachą požymiai akivaizdūs. Griuvus komandinei ekonomikai, rinkos ekonomikos principai dar toli gražu nėra veiksmingi. Gresia demografinė “skylė”, o ypač skaudus moralinis vakuumas. Sunaikinta religinė sąmonė, o sugriuvus komunistinei “moralei”, paremtai melu ir smurtu, visuomenė neturi moralės pagrindų. “Gelbėtojo” komanda apie tai tyli.

Grįžimas į “narvą” ar trumpas ekonominis, o po to ir politinis pavardėlis Lietuvai – toks galutinis Archangelsko partijai FSB skirtas uždavinys. Jį vykdant šiukštu negalima minėti jokių teigiamų 2-osios Respublikos pasiekimų. Ir neminima. Apie tai kukliai, bet pašėlusiai taikliai užsiminė po Kamčiatką pakeliavęs ambasadorius.

Apsišaukęs pseudoprasnašas turi primityvią užduotį – peikti ir niekinti visa, kas buvo pasiekta Lietuvoje, vengiant minėti laimėjimus, dirbtinai išpučiant trūkumus ir žarstant neįgyvendinamus pažadus. Populistų lyderiui sudarytas tam tikras alibi prichvatizacijos srityje. Atrodo, nei STT, o ir VSD taip pat oficialiai dar nesidomėjo mažaraščio šaltkalvio šuolio į “nuvorišus” aplinkybėmis, nors nuo jų stipriai trenkia imperinio rublio dvokas.

“Gelbėtojas” nuolat mini 14 atgautos nepriklausomybės metų trukusį griovimą. Jis tvirtina, kad “valstybė buvo išgrobstyta nepriklausomybės metu” (“Valstiečių laikraštis” 2004-07-03, toliau – VL). Arne jam liepta “pamiršti”, kad 1940–1950 m. Lietuvoje buvo nugriauta 20 tūkst. vienkietų, o 1970–1980 m. net 105 tūkst. sodybų (“Lietuvos aidas” 1995-08-09)? Kas yra tokio masinio ekonomikos griovimo sumanytojai ir vykdytojai, rašoma ne tik enciklopedinėje literatūroje. Absoliučiai nutylimos masinės žudynės ir trėmimai. “Gelbėtojas” iš kailio neriasi tikėdamasis nusišluoti tikrąsias Lietuvos tebevarginančių blogybių priežastis ir paveikti lengvatikius įtikinėdamas, kad visos blogybės prasidėjo atkūrus nepriklausomybę.

Dar viena būdinga “gelbėtoju” detalė. “O komunistai tapo Lietuvos komunistais, eldėdėpistais, socialdemokratais, konservatoriais, sąjūdistais.” (VL) Įdomūs du autorinių demaskuojantys momentai. Buvo metas, kai “gelbėtojas” neigė demokratijos pamatą – daugiapartinę partinę sistemą iš principo. Kai ši provokacinė užmačia sužlugo, matyt, buvo duota nauja užduotis – įkurti iš nieko be jokios ideologijos naują “partiją”, ką jis ir padarė. Taigi visos partijos niekinės, išskyrus Archangelsko. “Aš pakankamai tvirtas žmogus. Aš ne iš tų, kurie persidažo”, – girtasi V. Uspaskichas (VL). Politiko “įsitikinimų” posūkiui 180 laipsnių rodo visai kitą vaizdelį. “Įsitikinimai” keičiami pagal užduotį ar poreikį.

“Visos Lietuvos partijos yra man beveik vienodos. Kol galima išvengti koalicijos, mes eisime prieš visas partijas kaip konkurentai. Mūsų turi bijoti visos partijos!” – rikteli “gelbėtojas” (“Baltische Rundschau” Nr. 7/8, 2004). Tai ne tušti grasinimai. Numanant, kokios “artimojo užsienio” tarnybos galėjo įkurti populistinę partiją, besidangstančią modifikuotu patriotizmu (Apie okupaciją - ša! Visi va-gys, išskyrus mus!), ir gerai žinant, kad keičiant iškasas KGB-FSB darbo metodai iš principo lieka tie patys, tokie pažadai kada nors gali tapti realybe.

“Gelbėtojas” pavartojo žodį “sąjūdistas”. Tai ne smulkmena, o labai reikšminga detalė. Sąjūdis tapo pusę amžiaus trukusio tautos ginkluoto ir pilietinio pasiprieši-

nimo okupacijai pergalingos užbaigos sinonimu. Sąjūdininkai buvo entuziastai idealistai, siekę svarbiausio tikslo – atkurti nepriklausomybę. Sąjūdis, kaip masinis judėjimas, reiškiantis visos tautos valią, tik jis ir tegalėjo okupacijos sąlygomis, jau braškant sovietų imperijai, pralaužti geležinę uždangą. Istorinis Sąjūdžio žygdarbis – Kovo 11-osios Aktas. Sąjūdininkai turėjo aiškią nepriklausomybės atkūrimo programą, ekonomikos atgaivinimą rinkos konkurencijos sąlygomis ir valstybės nacionalinio saugumo stiprinimo viziją orientuojantis į Vakarų saugios gerovės sistemas. Nepaisant niekada nenutrūkusios KGB-FSB provokacijų, ši programa buvo tobulinama ir tapo visų 2-osios Respublikos vyriausybės programų ašimi. Pagrindiniai tikslai pasiekti: Lietuva – NATO ir Europos Sąjungos (ES) narė. Mūsų šalies BVP siekia daugiau negu trečdalią buvusios ES BVP vidurkio. Per 10–15 metų šis skirtumas bus išlygintas. “Gelbėtojų” žadėjimai tai padaryti per pusmetį ar metus, dvejus – tušti tauškalai.

Grįžkime prie žodžio “sąjūdistas”. Nuo pat Sąjūdžio atsiradimo, t.y. nuo 1988 metų, šis žodis atsirado rusakalbės Komunistų partijos ir jos parankinio – KGB žargone. Jį vartodamas “gelbėtojas” jau neslapukaudamas tiksliai atspindi savo nusiteikimą Lietuvos nepriklausomybės atžvilgiu. Čekistai kitaip nekalbėdavo.

“Aš irgi Sausio 13-ąją stovėjau prie šių rūmų. (...) Aš irgi stovėjau Baltijos kelyje”, – dievagojasi “gelbėtojas” iš Archangelsko (VL). Neverta domėtis, ar iš tikrųjų taip buvo. Tačiau faktai neginčijamai rodo, kad į visus Sąjūdžio renginius KGB, vėliau FSB siųsdavo pakankamai daug savo agentų, šnipukų bei slaptųjų informatorių.

“Baltijos kelio” 15 metų sukaktį pasitikime ramiai, pasitikėdami savo jėgomis ir lietuviškai mąstančių valstybės politikų išmintimi, o ne užsienio slaptųjų tarnybų priperėtų populistų plepalais. Ryžtingai atmeskime raginimus patiems sunie-kinti 2-osios Respublikos istorinės reikšmės pasiekimus.

Ambasadorius buvo tei-sus – reikia išsaugoti vertybes, dėl kurių kovota visą amžių.

**Edmundas
SIMANAITIS**

Mūsų didvyriai

Prienų r. Birštono sen. liepos 31 d. buvo pašventintas paminklas Paverknių kautynėse žuvusiems partizanams. Jiems bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios. Giedojo LPKTS Alytaus sk. choras “Atmintis”. Po šv. Mišių visi šventės dalyviai aplankė Jiezne pastatytą paminklą, įamžinusį 500 partizanų, žuvusių Jiezno apylinkėse, atminimą. Uždegtos žvakutės, padėta gėlių, sugiedotas himnas, partizanų dainos ir “Marija Marija”. Po šio pagerbimo važiuojame Paverknių kautynėse žuvusiems partizanams pastatyto paminklo pašventinti. Paminklą atidengė Pietų Lietuvos partizanų vadas Kazimieras Savičius ir žuvusio partizano

ras Bačinskas.

Archyvų duomenimis, priešų žuvo 94, bet vietiniai gyventojai tvirtina, kad kelis kartus daugiau. Tuo metu buvo naujokų – partizanų, vos priėmusių priesaiką, o sovietų, strībų garnizonai iš 4 rajonų šukavo partizanų buveines, miškus, miškelius. Partizanai turėjo praskinti kelią iš apsupties naujokams, kad mažiau būtų netekčių, o patys kovojo iki paskutinio kraujo lašo. Tai buvo narsūs kovotojai, bebaimiai partizanai.

Renginy kalbėjo žuvusio partizano P. Kurilavičiaus sesuo, dabar gyvenanti Kaune. Jos abu broliai žuvę, o šeima ištremta į Sibiro platumas. Kalbėjo K. Ziutelio sesuo,

buv. politinė kalinė 3 partizanų sesuo Janina Šiugždinytė-Juodžbaliėnė. Ji tą dieną turėjo pasiimti su broliais (vienas jau buvo žuvęs). Laukiant jų pasigirdo šūviai, o vėliau užvirė ir baisi kova. Kautynės prasidėjo 11 val. dienos ir baigėsi vėlyvą vakarą – visiškai sutemus. Be jokios pertraukos kaleno kulkos vaidžiai, girdėjosi sprogimai, kulų zvimbės... Žuvusius partizanų atvežė į



Paminklas Paverknių kautynėse žuvusiems partizanams

A. Baltrušaičio-Pikuolio dukra Marytė Ruseckienė. Aukurą uždegė partizanas Juozas Reklavičius-Saugas. Paminklą pašventino Jiezno klebonas R. Bičkauskas. Paminklo iniciatorė ir šventinio renginio vedėja – Jiezno kraštotyros mokytoja Bronislava Vinskienė. Ji dėjo daug pastangų, kad šis paminklas būtų pastatytas. Šiuo šventu tikslu daug rūpinosi ir partizanas J. Reklavičius, Janina Juodžbaliėnė ir kt.

Paverknių kautynėse žuvo 9 partizanai ir vienas ūkininkas: Leonas Bieliauskas-Kovas, Vytautas Celiešius-Vaidotas, Pranas Daraškevičius-Papartis, Petras Kurilavičius-Skroblas, Kazimieras Ziutelis-Anglas, Albinas Šiugždinis-Žaibas, Dzingeris, Vladas Šiugždinis-Ateitis, Stukas, Kazimieras Vaikšnys-Špokas, Vytautas Kandrotas-Kregždė ir ūkininkas Aleksand-

Jiezno turgaus aikštė, o Jiezno stribai ir jų žmonos pradėjo egzekucijas. Nupjaustė pirštus, rankas, negalėdami nuauti batų nukirto kojas, nuavė kelnes, viską pasiėmę nuspardė nosis, išbadė akis, nepadoriai kilojo vieną ant kito kišdami rusišką machorką į burną... Po 10 dienų baisaus niekinimo nežinia kur užkasė.

Kalbėjo ir partizanai bei jų vadai, LPKTS ir TS PKTF pirm. dr. Povilas Jakučionis Birštono meras, Jiezno seniūnas ir kt. svečiai. Partizanų dainas dainavo choras “Atmintis”, Jiezno ir Birštono moterų ansambliai.

Renginio vedėja padėkojo gausiai susirinkusiems svečiams, partizanams, šauliams materialinę paramą suteikusiems ir visus pakvietė su grįžti į Jiezną pasivaikinti.

**LPKTS Alytaus sk
tarybos narė Milda
ZAVECKIENĖ**



Įsipareigojęs savo valstybei

(atkelta iš 1 psl.)

Lietuvių tautininkų sąjungos, Lietuvos šaulių sąjungos, studentų tautininkų korporacijų, Kūdikių gelbėjimo draugijos, šventėse. Lietuvių emigracijos intelektualas V.Kavolis rašė, kad A.Smetona yra įsipareigojimo savo valstybei simbolis. Taigi tokie prezidento A.Smetonos bruožai kaip patriotizmas, jo skiepijimas tautai, meilė ir pareiga tėvynei, darbštumas, paprastumas, pagarba žmo-

mojo numerio 1917 09 06 straipsnyje iškėlė pagrindinį lietuvių tautos tikslą - nepriklausomos valstybės atkūrimą. Taip pat dėstė lietuvių k. Vilniaus mokyklose, nuo 1923 m. ėjo Lietuvos universiteto Meno teorijos ir istorijos bei Filosofijos katedrų docento pareigas. 1932 m. VDU jam suteikė filosofijos garbės daktaro laipsnį. 1930 m. išleisti A.Smetonos keturių tomų raštai, kuriuos pats redagavo. Tai A.Smeto-

tarėjas Donatas Skučas.

Prisiminimais apie šventę su pirmuoju Lietuvos valstybės vadovu dalijosi A.Dvoretkienė, skautė nuo 1936 m., apie A.Smetoną, kaip giminitį, pasakojo gausios Smetonaitė-Petrauskienė, kalbėjo Lietuvių tautininkų sąjungos narys G.Songaila, Kauno vicemeras E.Tamašauskas, Ukmergės viešosios bibliotekos direktorė R.Griškevičienė pakvietė apsilankyti Už-



Prie Prezidento A.Smetonos portreto (dail. J.Janulis, 1925 m.) minėjimo rengėjai ir giminaičiai

gui, sąžiningumas ir kuklumas išliko daugelio lietuvių atmintyje, apie juos pasakojama jaunesnėms kartoms. Tačiau šių bruožų trūksta daugeliui dabartinių mūsų politikų, – renginio metu LK Kauno įgulos karininkų ramovėje kalbėjo Vytauto Didžiojo karo muziejaus Istorinės LR prezidentūros sekcijos vedėja Audronė Veilentienė.

Antanas Smetona gimė 1874 m. rugpjūčio 10 d. Užulėnio k., Taujėnų valsč., Ukmergės aps., ūkininkų, turinčių tik penkis hektarus žemės, šeimoje. Tėvai užaugino septynis vaikus. Mokėsi Taujėnų pradžios mokykloje, Mintaujos gimnazijoje. Nors traukė filologijos mokslai, tačiau įstojo į Petrapilio universiteto Teisės fakultetą, kad baigęs aukštąjį mokslą, galėtų dirbti Lietuvoje. Būdamas studentu dalyvavo slaptoje lietuvių studentų draugijoje, išspausdino P.Avižonio lietuvišką granatikėlę. Artimai bendravo su J.Jablonskiu - padėjo tirti avo gimtosios apylinkės tarnę, redaguoti A.Juškevičiaus lietuvių k. žodyną, "Tėvynės argui" ruošė naują M.Valančiaus raštų laidą. Baigęs mokslus A.Smetona grįžo į "ilnių ir plačiai įsitraukė į lietuvišką veiklą - įsteigė Lietuvių mokslo, Vilniaus krašto tarybos ir kt. draugijas, redavo "Lietuvos ūkininko" savaitraštį, "Viltį", "Vairą", "Lietuvos aidą", kurio pir-

na įamžino kaip vieną iškiliausių publicistų ir stilistų.

A.Smetona priklausė Lietuvių demokratų partijai, vėliau įkūrė Lietuvos tautininkų sąjungą, 1917 m. buvo išrinktas Lietuvos Tarybos pirmininku, 1918 02 16 drauge su kitais Tarybos nariais pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo Aktą, 1919 m. tapo pirmuoju Lietuvos valstybės Prezidentu.

Po Hitlerio ir Stalino susitarimo Lietuvai atitekus Sovietų sąjungai, Prezidentas A.Smetona buvo šalininkas atmeti Sovietų sąjungos ultimatumą ir ginklu priešintis smurtui, tačiau daugumai Tarybos narių ir kariuomenės vadui pasisakius prieš 1940 06 15 su šeima pasitraukė į Vokietiją, vėliau - į JAV. Gyveno Klivlende, dažnai kalbėjo per radiją, rašė tautininkų spaudai, buvo pradėjęs rašyti didelį veikalą "Lithuania propria". Tačiau netikėta mirtis visa tai nutraukė - A.Smetona žuvo per gaisrą 1944 01 09, palaidotas Klivlendo kapinių mauzoliejuje.

"Prezidentas Antanas Smetona ne savo valia atsидūrė toli nuo Lietuvos. Ši iškili asmenybė nepamirštama ir jau atėjo laikas pagalvoti, kaip Prezidento palaikus grąžinti Tėvynei Motinai", - kalbėdamas kvietė pamąstyti į renginį susirinkusiuosius krašto apsaugos ministro pa-

gario dvare, buvusioje Prezidento rezidencijoje, kur įkurti Pasaulio lietuvių namai. Čia Antano Smetonos atminimui tradiciškai švenčiamos Antaninės, rengiamos tautinės šventės. Taip pat dėkodama renginio organizatoriams - LK Kauno įgulos karininkų ramovės virš. mjr. G.Reutui ir renginio vedėjai A.Veilentienei - įteikė Ukmergės dailės mokyklos moksleivių tapytus paveikslus.

Prezidento A.Smetonos garbei sugiedotas Lietuvos himnas, E.Stancikas skaitė ištraukas iš A.Smetonos raštų, fortepijonu ir smuiku atliko T.Strimaičio kūriniai, skambėjo aukštaitiškos Ukmergės kultūros centro folkloro ansamblio dainos (vad. J.Martinkutė). Šventės dalyviai - A.Smetonos giminaičiai, gyvenantys Lietuvoje ir atvykę iš užsienio, aukšti Lietuvos kariuomenės karininkai, visuomeninių organizacijų atstovai, Kauno visuomenė - į Istorinės prezidentūros kiemelį, prie Prezidento A.Smetonos skulptūros, išnešė gėlių puokštę - kaip atminimo ir pagarbos simbolį. Tačiau prisimenant pirmąjį Nepriklausomos Lietuvos valstybės Prezidentą nesulaukta ne tik pagarbos, bet ir dėmesio iš dabartinių šalies vadovų...

Dalia MACIUKEVIČIENĖ
Jono Ivaškevičiaus nuotr.

Sveikiname!

Garbingo gimtadienio proga sveikiname partizanę ir tremtinę **Stefaniją DAMULEVIČIENĖ**, gyvenančią Druskininkuose. Linkime geros sveikatos, ilgiausių metų, Dievo globos.

Bendražygiai: Juozas Šeštokas, Vytautas Sadauskas, Antanas Suraučius, ir Druskininkų krašto klubo nariai

Garbingo gimtadienio proga sveikiname partizanę ir tremtinę **Vytautą SADAUSKĄ**, gyvenantį Naujasodėje (Druskininkų savivaldybė). Linkime geros sveikatos, dvasios stiprybės, Dievo palaimos.

Bendražygiai: Stefanija Damulevičienė, Juozas Šeštokas, Antanas Suraučius, ir Druskininkų krašto klubo nariai

Sveikiname

*Nubrido metai laiko brydę,
Pabarstė šerkšną ant plaukų.
Jau nemažai dienų prabėgo
Su laime, liūdesiu, džiaugsmu.
Šiandieną švenčiant jubiliejų
Mes linkim metų daug ilgų,
Sveikatos, laimės, tikro džiaugsmo,
Pavasarių - žiedais baltų.*

Danutę GRAŽULIENĖ 70-mečio proga sveikina LPKTS Marijampolės skyriaus taryba

Naujos knygos

Eiliuota širdies kalba

Pirmoji Lietuvos partizano, buv. politinio kalinio našlės Antaninos Aleknienės (Ignalina) eilėraščių knygutė "Iš tylios širdies" (2004) padvelkia nuostabiu poetiniu nuosirdumu, kuris būdingas tik

ilgai ir tyliai brandintiems kūriniams, taip artimiems liaudies dainoms ar net raudoms. Maloniai skaitytoją nuteikia atvirumas, ypač jaučiamas knygos skyriuje "Mano brangiesiems". Eilėraščiuose atsispindi gyvenimiškoji autorės patirtis ("Naktimis vis regiu sapnuose..."), išryškėja jos rūpestis dėl Lietuvos ateities ("Aš sėdžiu susimąsčiusi viena..."), apdainuojama amžinoji metų laikų kaita, raginama nepamiršti padėkoti už viską Aukščiausiamam...

Džiugu, kad literatūrinėje Ignalinos padangėje suspindo dar viena ryški žvaigždutė.

Vladas BURAGAS
Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas



Dėmesio!

Rugpjūčio 29 d. (sekmadienį) Alsėdžiuose (Plungės r.) 1944-1953 m. nužudytiems ir slapta užkastiems buvusioje žvyrduobėje Žemaičių apyg. Alkos ir Šatrijos rinktinių partizanams bus šventinami atminimo ženklai-paminklai. 12 val. šv. Mišios Alsėdžių bažnyčioje, po jų eisena į vieną didžiausių masinio užkasimo vietų Alkos ir Šatrijos rinkt. teritorijose partizanų karo metu. Pasiteirauti tel. (8-460) 57908 ar (8-689) 34144 Alfonso Norkaus; (8-37) 321539 Vytauto Gailiaus.

Juodojo kaspino diena Kaune

Rugpjūčio 23 d. 10 val. šv. Mišios Kauno įgulos bažnyčioje. 12 val. gėlių padėjimas ir trumpas minėjimas Vytauto Didžiojo karo muziejus sodelyje. 13 val. gėlių padėjimas tremtinių memoriale Petrašiūnų kapinėse. Vyks autobusas. LPKTS Kauno skyrius



Tarp nelaisvės ir mirties

Iki Pirmojo pasaulinio karo Kalvarija buvo žymus visoje Lietuvoje apskrities centras. Sovietmečiu praeities palikimas buvo naikinamas: kapinėse pastatyti barakai statybose dirbantiems kaliniams, nepriklausomoje Lietuvoje statyti paminklai nuversti ir sudaužyti. Dabar paminklai atstatyti, bet išuštėję kareivinių pastatai riogso nenaudojami, kai kuriuos ardo privatizuotojai.

Buvusių Kalvarijos kareivinių pastate gyvena buvęs politinis kalinys Vincas Kalinauskas. Nelengvai pragyventi metai palaužė sveikatą, susilpnėjo klausos ir regėjimas. Vincas jau nesikelia iš lovos. Jaučiasi užmirštas ir apeistas, kaip tos niekam nereikalingos kareivinės...

Vincas Kalinauskas gimė 1919 m. Liubavo valsč., Liubavo kaime, 14 ha ūkininko šeimoje. 1944 m. artėjant frontui vokiečių buvo išvartas dirbti lauko darbų prie Vizainio, Lešinskinės kaime. Toš apylinkėse nuo gestapo slapstėsi Stasys Kubelda, 1940-1941 m. buvęs sovietinės milicijos viršininku Liubave. V.Kalinauskas pabėgo iš darbo stovyklos, iš vokiečių kareivių įsigijo karišką uniformą ir jautėsi saugus. Bet neilgai. Dėl tos uniformos jis buvo įskustas vos užėjus sovietams. (Dabar liubaviečiai laiko jį tarnavusiu gen. P.Plechavičiaus rinktinėje.) Atsidūręs Pajavonio daboklėje, "Smerš" naguose,

buvo mušamas ir kankinamas, vedamas akistaton su skundikais, kol juo pasirūpino sovietinės Liubavo valdybos narys Bielskis – pasistengė Vinčą išlaisvinti.

Dabar grėsė mobilizacija į sovietinę armiją. Kad jos išvengtų, V.Kalinauskas ir jo pažįstami Merkevičius bei Kunigauskas įstojo į Liubavo



V.Kalinauskas – pirmas iš kairės

"istrebitelių" dalinį. Bet jis neturėjo nei mažiausio noro tarnauti okupantams. Pavyko susisiekti su partizanų ryšininkais. Ir po kiek laiko pas Marcinkevičius, Zigmantavo kaime, jis jau laukė susitikimo.

Sulojo šuo. Beldimas į langą. Atėjo trys ginkluoti vyrai, apsivilkę naujomis gražiomis Lietuvos kariuomenės

uniformomis: V.Trečiokas, V.Matulevičius ir A.Valenta-Ožys.

V.Kalinauskas tapo partizanų talkininku. Tuo metu S.Kubelda vėl buvo paskirtas Liubavo milicijos viršininku. Bet ir jam tokia tarnystė nebuvo miela. V.Kalinauskas ir jį supažindino su partizanais. Grįžęs iš susitikimo S.Kubelda V.Kalinauską išbučiavo. Sakė jaučias sieloje didžiulį palengvėjimą. Po to S.Kubelda kiek galėdamas stengėsi perspėti žmones, kuriuos ruošiamasi areštuoti ar ištremti, kol pats buvo areštuotas ir pakliuvo į Sibiro lagerius. Grįžęs iš ten, mirė Karaliaučiaus srityje.

Tuomet sovietų saugumiečių tardymo ir persekiojimo būdai buvo negailestingi – ir fizinis, ir moralinis smurtas. Pavyzdžiui, Gražina Kvietkauskaitė iš Skaisčių kaimo buvo iškviesta tardyti į Liubavą po to, kai jos tėvo sodyboje saugumiečiai aptiko partizanų slėptuvę. Saugumietis Golovenko pokalbio vietą parinko "konspiracinėje patalpoje" – senose Liubavo kapinėse, buvusios koplyčios rūsyje, kur tvyrojo slogus kvapas, atviruose karstuose matėsi žmonių griaučiai. Šitaip jis norėjo Gražiną paveikti, įbauginti ir užverbuoti. Išsigandusi, apsipylusi ašaromis mergina stengėsi išsisukti. Saugumie-

tis davė dvi savaites pagalvoti, bet per tas savaites Kvietkauskų šeimyna "spėjo" atsidurti Sibire ir verbavimas baigėsi...

V.Kalinauskas stengėsi būti naudingas kovoje už laisvę. Jis prisimena, kaip kartą leitenanto Kairio vadovaujami aštuoni sribai buvo pasiūsti pasalon į Būdviečių



Liubaviečio tremtinio Motiejaus Kvietkausko kapas Sibire

kaimą. Staiga mėnesioje prieš juos išnirio trys vyrai lietuviškomis uniformomis.

V.Kalinauskas pastūmėjo į šalį greta įsitaisiusio sribo kulkosvaidžio vamzdį ir nusikosėjo... Trys vyrai tučtuojau dingo. V.Kalinauskas pirmas pradėjo šaudyti. Visi uoliai tratino nežinia kokia

kryptimi, kol išsikvojo visus šaudmenis. Po to tylėdami, vieni kitiems nepriekaištaudami grįžo į Liubavą...

V.Kalinauskas surašė Liubavo sribų ginkluotę, netgi ginklų numerius. Per ryšininkus partizanams siūstas dokumentas nežinia dėl kieno kaltės atsidūrė pas saugumiečius. Gavė kvietimą Marijampolėn, kur gatvėje sutiko vietinį saugumietį ir du įtartinus civilius. Saugumietis pakvietė išgerti alaus, o aludėj pareiškė: "Tu turi pinigų – mokėk!" V.Kalinauską tuoj persmelkė negera nuojauta... Po to "aludės draugas" jį palaidėjo į kažkokį kabinetą saugumiečių įstaigoje, kur iš užstalės pašoko įnirtęs generolas, kuriam dar išvakarėse Liubave V.Kalinauskas vertėjavo pokalbyje su lenkais. Gera tik kad Vincas, prieš įžengdamas į kabinetą, spėjo atsikratyti kišenėje turėtų partizanų atsišaukimų.

Vorkutos lageryje Vinčą nuo mirties išgelbėjo kalinys – buvęs Lietuvos partizanas iš Prienų apylinkės Antanas Dūdonis, dirbęs ligininėje sanitaru. Jis Vincui po atliktos apendicito operacijos taip pat padėjo įsitaisyti sanitaru ligininėje. Po to ir V.Kalinauskas stengėsi padėti badmiriaujantiems kaliniams – parūpindavo žuvies taukų ir kitokių stiprinamųjų priemonių, kokių tik buvo įmanoma gauti tokiais laikais ir tokioje vietoje...

Aleksandras
JAKUBONIS

Molėtiškė Zosė Aleksandravičienė gyvena Kauno r., Garliavoje, su sūnų Algirdo ir Gedimino šeimomis. Sunku būtų vienai 78 metų moteriai, kamuojamai ligų, gyventi kaime. Nors troba mažame Papuntės kaimelyje, prie kelio Vilnius-Utena, tebestovi. Ir garažas yra, tik niekas jame jau nebelaiko automobilio. Takelis užžėlęs, vaikai jau savus namus turi, sodyba nebereikalinga. Tačiau Zosė savo namų nepamiršta. Kiekvieną vasarą atvažiuoja, vis žvalgosi pro langus ir laukia...

Ko? Pareinančio brolio Antano, kuris po Antrojo pasaulinio karo buvo partizanas. Bet Molėtų rajono sribai jį suėmė ir ištrėmė į Sibirą. Iki 1953 m. šeima gaudavo iš Antano laiškus, Zosė siuntė jam siuntinius, kol vienas grįžo su prierašu, kad Antanas Kilbauskas pagal nurodytą adresą nebegyvena. Nebuvo daugiau ir laišku. Nežinomybė truko apie dvejus metus. Po to iš Utenos NKVD atvažiavo Gab-

Klastotė paaiškėjo po 51 metų

rys Bimba ir liepė Zosei tuoj pat eiti į Molėtų r. civilinės metrikacijos biurą.

Kai sesuo nuėjo, Civilinės metrikacijos biuro vedėja pasakė, jog jai liepta išduoti A.Kilbausko vardu mirties liudijimą. "Ar jis mirė?" – susidomėjo sesuo. "Aš nieko nežinau, tik vykdaus įsakyimą", – trumpai atrėžė pareigūnė.

Netrukus mirties liudijimas Zosei buvo įteiktas. Jame parašyta: "A.Kilbauskas mirė 1953 m. rugpjūčio 5 d. Molėtų r. Papuntės k. Mirties priežastis – širdies liga."

"Jis gi namuose nemirė", – bandė išsiaiškinti sesuo. "Mirė ar nemirė – aš nežinau ir nenoriu žinoti, kas man įsakyta, tą ir darau", – sakė vedėja. "Gal Antanas dar gyvas?" – klausė sesuo. "Nesuk man galvos, eik namo ir tylėk, nes jei daug šnekėsi, teisybės ieškosi, ir pati Sibiran iškeliausi, – mokė Zosę Civilinės metrikacijos biuro vedėja.

– Jei dar gyvas yra – pareis."

Zosė sugrįžtančio brolio laukė 50 metų, bet nesulaukė. Praėjusių metų gruodžio mėn. Z.Aleksandravičienė kreipėsi į "Tremtinio" bei "Utenio" skaitytojus, pasakojo brolio suklastotų mirties metrikų istoriją. Pirmoji telefonu atsiliepė Valė Kareckienė iš Gargždų. Moteris atsiuntė Z. Aleksandravičienei knygą "Raudonųjų vilkakių brydė", išleistą 1998 m. Ją parašė jos vyras Česlovas Leonas Kareckas (jau miręs).

"Tai labai įdomi knyga, – pasakoja Zosė: – Ją perskaičiau kelis kartus, skaitė ir mano vaikaičiai. Visus sukrėtė nežmoniški įvykiai, kurių dalyvis buvo ir mano brolis Antanas. Kareckas visus baidė, sumus išgyveno ir liko gyvas. Mano vaikaitė Paulina mokosi Garliavos vid. mokykloje. Ji parašė rašinėlių apie mūsų šeimos tragediją, sukėlė mokytojos ir mokinių susidomėjimą."

Č.L.Kareckas rašo, kad tremimo akciją jo gimtajame Rokiškio krašte vykdė komjaunuoliai ir komunistai - Sivilas, Krasauskas, Misiūnas, Maračinskai (tėvas ir sūnus) ir kiti. 1941 m. birželio 14 d. ištrėmė mokytojų Petro Juodvalkio, Čibilių ir kitas šeimas, Stefaniją Banevičiūtę. Paskui autorius nukelia skaitytoją į Vorkutą, kur 1953 m. rugpjūčio 1 d. įvyko politinių kalinių streikas. Išžiebė jis šachoje Nr. 29, bet prie jų prisidėjo kitų šachtų politiniai kaliniai. A.Kilbauskas dirbo 5-oje šachoje, dalyvavo sukilime ir buvo nužudytas.

Autorius knygoje pateikia sąrašą lietuvių, dalyvavusių sukilime ir nužudytų Vorkutoje. Tarp jų, be A.Kilbausko, minimos V.Martinavičiaus (g.1929 m.), B.Pukio (g. 1930 m.), J.Riaubos (g.1927 m.), E.Veličkos (g. 1929 m.) ir kitų pavardės. Po sukilimo, pagal Karecką,

Vorkutoje be pėdsakų dingo per 600 politinių kalinių. Žmonės varė pro vartus ir šaudė. Kūnai krito vieni ant kitų. Be to, einančius dar fotografavo. Jei kuris liko gyvas, sunaikino vėliau. Manoma, kad ir A.Kilbauskas buvo sušaudytas pagal nuotrauką. Mirtis grėsė ir knygos autoriui Č.L.Kareckui, bet jai pavyko išlikti gyvam. Tok buvo Dievo valia. Kai jis pstebėjo, jog kalinius fotogravo, ant akių užsimaukšlino kepurę, kad mažiau matytųsi veidas. Neatpažino. Karė pro vartus, krito tarp nužudytųjų ir liko gyvas pe mirkęs kitų krauju.

Z.Aleksandravičienė laišką parašė Zenonas Juškis iš Telšių. Jis dirbo šachtoje Nr. 8, bet taip pat buvo patkęs į žiaurų mirties sukūrė Z.Juška prisimena, kaip tai politinių kalinių sukilėlių žuvo ir jo mokslo draug V.Martinavičius, kurio, kaip ir A. Kilbausko, mirtis priežastis buvo nurodyta ši dienos liga...

(keliamą į 7 psl.)



Klastotė paaiškėjo po 51 metų

(atkelta iš 6 psl.)

Atsiliepė Jonas Narvičius iš Varėnos. Jis taip pat Vorkutos politinių kalinių sukilimo ir žiauraus susidorojimo su jais liudininkas. Rašo, kad tada buvo sušaudytas A. Bernotėnas (g. 1912 m.), M. Čekavičius (g. 1919 m.), A. Kazanas (g. 1898 m.), A. Kilbauskas (g. 1923 m.), K. Kairys (g. 1917 m.), V. Milkauskas (g. 1925 m.) ir kiti lietuviai.

“Esu labai dėkinga visiems, kurie atsiliepė. Sužinojau labai svarbų dalyką - mano brolis tikrai miręs. Jis niekada nebepareis. Ačiū ir “Tremtinio” bei “Utenio” redakcijoms, išspausdinusioms

mano aprašytus faktus, - sakė Z. Aleksandravičienė. - Esu gimusi 1926 m., patyriau visus pokario baisumus. Jau nystėje draugavau su mokytoju Pranu Trimoniu, kurio panašus likimas. Ačiū Viešpačiui, jis liko gyvas, tik mūsų graži draugystė nutrūko. Aš jos niekada nepamiršiu.”

Vorkutos politinių kalinių streikas vyko jau po Stalino mirties. Kai kurie žudynių vykdytojai pabūgo ir pradėjo klastoti mirties pažymėjimus nuredydami ligas (dažniausiai širdies), nelaimingus atsitikimus, kitas mirties vietas ir t.t. Pasitaikė atvejų, kai buvo pranešta artimiesiems,

kad jų sūnus, tėvas ar vyras perteistas ir nuteistas kalėti ir be teisės susirašinėti. Kitus informuodavo, kad žmogus perkeltas į kitą kalinimo vietą, kurios adresas neskelbtinas visuomenei, arba kad jis dirba slaptoje gamykloje - niekas neturi žinoti, kur ji ir kas joje gaminama. Tokių gamyklų išties buvo (pašto dėžutės), bet Vorkutos sukilėliai jose nedarbo. Jų kūnus slėpė šalta Sibiro žemė, o sielos skriejo tolyn nuo komunistų pragaro, sunaikinusio milijonus nekaltų jaunų žmonių.

Algirdas
MEILUS

Skelbimai

Rugpjūčio 21 d. (šeštadienį) Anykščių r. bus šventinami **partizanų paminklai**. Pradžia - 11 val. šv. Mišios Anykščių bažnyčioje. Po jų vyksime į partizanų žūties vietas - Margavonių k., Troškūnų sen., ir Paandrioniškio k., Andrioniškio sen. Po renginio pabendrausime prie bendro stalo.

Rugpjūčio 21 d. Platiuose (Plungės r.) įvyks Lietuvos laisvės armijos (LLA) veiklos (1941-1944-1953) paminėjimas. 10 val. dalyvių atvykimas prie Platių bažnyčios. 10.30 val. šv. Mišios Platių bažnyčioje. 11.30 val. eiseną prie paminklo LLA. 12 val. paminklo LLA atidengimas, karių rikiuotė. 12.15 val. minėjimas. 13.30 val. išvyka į LLA karių - Vanagų stovyklavietę. 15 val. prie Platių ežero jachtklubo bazės koncertas, vakaronė, vaišinsimės kareiviška koše.

Veiks restoranas. Bus galima gauti nakvynę arba statyti savo palapines.

Esant nepalankiam orui, kai kurie renginiai vyks Platių kultūros namuose.

Kviečiame dalyvauti organizacijas ir pavienius asmenis.

Rugpjūčio 21 d. (šeštadienį) Merkinės kryžių kalnelyje minėsime Dzūkijos partizanų karo pradžios prieš sovietų okupantus 60 metų jubiliejų. 11 val. - šv. Mišios Merkinės bažnyčioje, po šv. Mišių - eiseną į Kryžių kalnelį, iškilmingas minėjimas prie koplyčios. Skambės chorų ir ansamblių atliekamos partizanų dainos.

Rugpjūčio 22 d. Garliavoje, Kauno rajone, bus šventinama lenta devynių žuvusių partizanų atminimui. 12 val. Garliavos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios.

Atsiliepkite!

Norėčiau, kad atsilieptų **Zita PETRYLAITĖ**, su kuria kartu 1948 m. gegužės 22 d. iš Tauragės r. Žygaičių valsč. Dirvėnų kaimo iškeliavome į tremtį - Irkutsko sr. Zimos r. miškų ūkį (Centrinis Chazanas).

Rašykite **Birutei Olberkytei-Gudžiūnienei, Žuklės 17-1, Klaipėda LT-5800. Tel. (8-46) 366457.**

Dėmesio

Reikalingi dviejų žmonių, buvusių tremtinių, gyvenimo duomenys.

Dim. plk. Antanas MALIJONIS, g. 1904 m. birželio 14 d., prieš pat karą buvo 29-ojo teritorinio šaulių korpuso 179-osios šaulių divizijos artilerijos štabo viršininkas. Vėliau saugumiečių suimtas, kalėjo Norilsko lageriuose. 1993 m. jis dar buvo gyvas ir gyveno Kaune.

Vladislovas TELKSNYS, g. 1918 m. birželio 1 d., 1940 m. spalio mėn. saugumiečių suimtas. 1941 m. prasidėjus karui iš Kauno kalėjimo išlaisvintas, 1943 m. nacių suimtas ir išvežtas į Štuthof'o koncentracijos stovyklą. Liko gyvas, kiek laiko gyveno Lietuvoje svetimavarde. 1996 m. jis dar buvo gyvas ir gyveno Kaune.

Jeigu kuris nors iš minėtų žmonių jau mirė, tai noriu sužinoti tikslią mirties datą - metai, mėnuo, diena - ir kur jie palaidoti.

Iš anksto dėkoju. Rašyti: **Alfonsui Zubreckui, Paneorių 21-27, Jonava LT-5000.**

Užjaučiame

Staiga ir netikėtai išėjus Amžinybėn Laisvės kovų dalyvei, Tauro apyg. Birutės rinkt. ryšininkei

Janinai MORTUZAITEKAMINSKIENEI

Jos mylimą vyrą Klemensą, sūnų Edmundą ir dukrą Vilią su šeimomis nuoširdžiai užjaučia LPKTS Prienų sk. taryba

Rugpjūčio 28 d. 12 val. Tauragės kultūros namuose įvyks **Zimos rajono Centrinio Chazano tremtinių susitikimas. 10 val.** Tauragės bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios. Teirautis tel. (8-685) 40547 **Vytauto Laurinaičio.**

Rugpjūčio 24 d. 12 val. Kaune, Laisvės al. 39, II a. salėje, įvyks instruktažas buv. tremtiniams, kurie ruošiasi piligriminei pažintinei kelionei į Italiją (rugsėjo 24 - spalio 5 d.). Su savimi turėti kelialapį ir pinigus už kelionę. Jei negalite atvykti, informukite tel. (8-37) 435343 arba (8-611) 23802.

Irena PAJARSKIENĖ

Kviečiame

Rugpjūčio 22 d. (sekmadienį) bus atidengti ir pašventinti du paminklai žuvusiems Lietuvos partizanams Mižonių kaime, Lazdijų r. Renginys prasidės šv. Mišiomis Leipalingio bažnyčioje **12.30 val.**, po šv. Mišių važiuosime prie paminklų. Skambės partizanų giesmės, dainos, eilės. Pasivaišinsime kareiviška koše.

Kviečiame dalyvauti.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Viktoras Šukaitis 1926-2004

Gimė Palankinės k., Kidulių valsč., Šakių aps. 1944 m. pradžioje savanoriu įstojo į Vietinės rinktinės 10-ąjį batalioną, tarnavo Sėdėčiuje ir Jašiūnuose. Dalyvavo Turgečių kautynėse su 2-ąją kuopą užpuolusiais Armijos krajojovs daliniais. 1944 05 15 išvežtas į Vokietiją priverstiniais darbams. Kiper Zageno vietovėje pateko į sovietų kariuomenės apsupty, kovėsi. Vėliau mobilizuotas į sovietų kariuomenę, buvo išduotas "Smerš", nuteistas mirties bausme - sušaudyti, tačiau vėliau nuosprendis pakeistas į 20 m. katorgos darbų lageriuose. Grįžęs į Lietuvą dirbo autotransporto vairuotoju. Buvo aktyvus LVRKS narys, pripažintas kario savanorio statusas, apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Nuoširdžiai užjaučiame visus artimuosius.



LVRKS taryba

Petras Mikšionis 1912-2004

Gimė Stebeikių k., Vadoklių apyl., Panevėžio r., ūkininko šeimoje. 1948 m. išstremtas į Buriatiją-Mongoliją, Zaigrajevo r. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Panevėžyje, nes tėviškė buvo išgriauta, žemė konfiskuota. 1959 m. sukūrė šeimą, užaugino du sūnus. Nuo 1994 m. - LPKTS Panevėžio sk. narys. Palaidotas Panevėžio Ramygalos g. kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnus, artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius



Janina Mortuzaitė-Kaminskienė 1934-2004

Gimė Kuprių k., Veiverių valsč., Marijampolės aps. Mokydamasi Plutiškių aštuonmetėje mokykloje įsitraukė į pagrindinio veiklą. Mokydamasi Marijampolėje griežtai atsisakė stoti į komjaunimą, tad pradėta persekioti. Gavo dokumentus svetimavarde. 1949-1953 m. buvo Tauro apyg. Birutės rinkt. ryšininkė, Mažytės slapyvardžiu. 1953 m. sukūrė šeimą, užaugino dukrą ir sūnų. Dirbo kolūkyje, vėliau - Veiverių vid. mokykloje, nuo 1966 m. - Veiverių ligoninėje registratore. Buvo aktyvi LPKTS Prienų sk. tarybos narė, tvarkė partizanų kapavietę "Skausmo kalnelis". Apdovanota už nuopelnus Lietuvai Pasipriešinimo dalyvio kryžiumi, LPKTS padėkos raštu.

LPKTS Prienų skyrius



Stanislava Greičienė-Rubinskaitė 1920-2004

Išstremta 1948 05 22 iš Raseinių r. Mituvos k. į Krasnojarsko sr., Igarką. Dirbo medienos perdirbimo įmonėje. 1966 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Šilalėje.

Palaidota Šilalės kapinėse.

LPKTS Šilalės skyrius



Albina Jonuškaitė-Karlonienė 1915-2004

Gimė Lazdijų r., Teizininkų k. Mokėsi Belvederio pienininkystės mokykloje ir VDU Medicinos fakultete Kaune. Nuo 1944 m. įsitraukė į rezistencinę veiklą. Buvo suimta, nuteista 10 m. lagerio. Kalėjo Magadano lageriuose. Grįžo į Lietuvą 1956 m. Dirbo įvairius darbus. Mirė Kaune.

Palaidota Domeikavos apyl. Rožių kapinėse. Liūdime ir užjaučiame artimuosius.



Magadaniečiai